

Kaheksa päeva möödunud keeleaastast

Annika Kilgi

Tallinna ülikooli lektor

Arvukatest 2009. aasta keeleüritustest kaheksa moodustasid n-ö äärealade keelepäevade sarja. Idee tekkis Emakeele Seltsis, mis on keelehuvi ergutamise eesmärgil koolides keelepäevi korraldanud juba 1961. aastast saadik. Seekordse sarja idee oli pidada keelepäevi kohtades, mis jäävad Eesti äärtele ja kuhu keeleinimestest külalisi seetõttu harvem satub kui suurematesse ja geograafiliselt kesksesematesse kohtadesse. Haridus- ja teadusministeeriumi tugi aitas tasuda esinejate sõidukulud ning kinkida raamatuid.

Külastamiseks valiti Häädemeeste keskkool, Meremäe-Obinitsa põhikool, Misso keskkool, Muhu põhikool, Narva Eesti gümnaasium, Petseri lingvistiline gümnaasium, Prangli põhikool ja Toila gümnaasium, kes olid kõik lahkesti nõus külalisi vastu võtma ja koos keelepäeva korraldama.

Igasse kohta valis selts 3–5 esinejat nõnda, et sõna said eri vanuses, eri kohtadest pärit ja eri ametiga keelehuvilised. Rääkisid koolinoored (nt Tiina Lall), kraadiõppurid (nt Anni Jürine, Annika Valdmets, Mervi Kalmus, Miina Norvik), keeleteadlased ja õppejõud (nt Annika Hussar, Anu-Reet Hausenberg, Elle Sõrmus, Ellen Niit, Kadri Sõrmus, Karl Pajusalu, Katrin Aava, Külli Habicht), keeleajakirjade toimetaja Väino Klaus, keelekorraldajad Maire Raadik ja Tiina Leemets, põhikooli eesti keele õpikute autor Helin Puksand, kõnekunsti õpikute autor ja koolitaja Katrin Aava ning Sulev Iva Võru instituudist. Külaliste sõnavõttudele lisandus koolipoolne osa, mis oli iga kord erinev: leidus ettekandeid, laule, luulekavu ja meenutuskõnesid, eriti põhjalik eeskava oli Petseri lingvistilises gümnaasiumis. Ettekandjad püüdsid noori koolilajaid köita huvitavatel teemadel lihtsalt ja selgelt rääkides. Kõneldi keele muutumisest, keeleteaduse mitmekesisusest, keelevõistlustest, eesti keeleteaduslike väljaannete ajaloost, noorte keelekasutusest ja keeleelust, eesti keele piirkondlikest erikujudest, lugemisest, väljendivara- ja lugude jutustamisest.

Kuivõrd kõik kõneldu ka tegelikult noorte keelehuvi ergutas, ei tea öelda. Kindlasti jäi keelepäevade mõju algselt kavandatust tagasihoidlikumaks selles osas, et ei saanud kahjuks teoks projekti üks eesmärke – leida koolidest uusi liikmeid Eesti Noorte Keeleorganisatsiooni –, kuna enamikule keelepäevadest ei õnnestunud ENKOst esinejat kaasata. Ometigi võib arvata, et keelepäevad ei olnud meeldivad mitte ainult oma koolist ja kaugemalt pärit korraldajatele, vaid ka kuulajatele, sest nagu sellistel üritustel ikka, kujunes sisukas ja hea õhkkonnaga koosolemine tänu esinejatele, kes olid nõus kohe kaasa lööma, ja koolidele, kes nad soojalt vastu võtsid ning ka ise päeva huvitavalt sisustada aitasid. Keelepäevade täpsemaid tutvustusi võib lugeda ja pilte vaadata aadressil <http://album.ee/keelehetked>.